

ESITTELYMUISTIO

Valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen vuosiavustukset 2014

Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisotyömäärärahoilla edistetään nuorisolain (72/2006) tavoitteiden ja arvojen toteutumista. Nuorisolain tavoitteena on parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja, tukea nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista vahvistamista ja terveitä elämäntapoja sekä tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä. **Lain arvolähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.**

Valtion talousarviossa vuodelle 2014 on määräraha (mom. 29.91.50.) valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen yleisavustuksiin, nuorisolain (72/2006) 10 §:n mukaisesti. **Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut lain mukaisia avustuksia 11 363 707 euroa 65 järjestölle.**

Valtioneuvoston nimeämä arviointi- ja avustustoimikunta on tehnyt 31.3.2014 päivätyn esityksen opetus- ja kulttuuriministeriölle valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen avustusten jaosta avustuskelpoisuuden saaneille järjestöille. Avustusta haki määräaikaan mennessä 65 järjestöä. Järjestöjen vuoden 2014 hakusummat olivat yhteensä 12 918 141 euroa. Vuonna 2013 yleisavustusta saaneista järjestöistä Svenska Studerandes Intresseförening, Metodistkyrkans i Finland Svenska Ungdomsförbund sekä Suomen Aistivammaiskoulujen Oppilasliitto eivät toimittaneet vuoden 2014 valtionavustushakemustaan määräaikaan mennessä. Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus haki avustuskelpoisuutta, jota ministeriö ei sille myöntänyt.

Toimikunta on arvioinut kunkin järjestön erikseen nuorisolain (72/2006), valtioneuvoston nuorisotyöstä ja politiikasta antaman asetuksen (103/2006) sekä valtionavustuslain (688/2001) pohjalta. Toimikunnan esitys oli 11 382 140 euroa 65 järjestölle. Ministeriön päätös poikkesi toimikunnan esityksestä.

Nuorisolain ja asetuksen mukaan avustukset myönnetään tulosperusteisesti suunnitellun ja toteutuneen toiminnan mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että järjestön arvioinnissa tukeudutaan niiden vuoden 2012 toimintakertomuksiin ja tilinpäätöksiin sekä vuoden 2014 toimintasuunnitelmiin ja talousarvioihin. Tulosperusteita arvioinnissa ovat laatu, laajuus ja taloudellisuus. Avustusta myönnettäessä otetaan huomioon myös toiminnan ajankohtainen yhteiskunnallinen merkitys ja avustuksen tarve. Arviointia on tehty sekä määrällisesti että laadullisesti. Lopullinen päätös perustuu kokonaisarviointiin. Arvioinnin

tueksi kootut asiakirjat löytyvät kokonaisuudessaan avustus- ja arviointitoimikunnan pöytäkirjan 3/2014 liiteaineistosta.

Ministeriö päätti omassa kokonaisarvioinnissaan avustus- ja arviointitoimikunnan esityksestä poiketen muuttaa avustuslinjaa seuraavilta osin: kaikilta poliittisilta nuoriso- ja opiskelijajärjestöiltä paitsi Perussuomalaisilta Nuorilta, Piraattinuorilta, Suomen Kristillisdemokraattisilta Nuorilta, Vasemmisto-opiskelijoilta ja Vihreiltä nuorilta ja opiskelijoilta leikataan avustusta 0,6-1,1 prosenttia vuoden 2013 avustussummasta. Edelleen Perussuomalaisille Nuorille, Piraattinuorille ja Vasemmisto-opiskelijoille annettiin 45 prosentin korotus, Suomen Kristillisdemokraattisille Nuorille 12 prosentin korotus ja Vihreille nuorille ja opiskelijoille 8 prosentin korotus vuoden 2013 avustussummaan nähden.

Muilta osin ministeriön päätös oli toimikunnan esityksen mukainen. Peruste poikkeavalle esitykselle on seuraava: kun poliittisten järjestöjen toimintaa on arvioitu lain ja asetuksen mukaisin tulospäätöksin, on suurimpia avustuksia saavien poliittisten järjestöjen osalta voitu todeta, ettei niiden toiminta ole oleellisesti kehittynyt vaan joillakin jopa heikentynyt. On kuitenkin nähty perustelluksi korottaa nousussa olevien järjestöjen (Perussuomalaiset Nuoret, Piraattinuoret, Kristillis-demokraattiset Nuoret, Vasemmisto-opiskelijat ja Vihreät Nuoret ja Opiskelijat) avustuksia. Samalla harrastejärjestöjen toimintaa on haluttu edellisten vuosien tapaan painottaa noususuuntaisesti. On myös huomioitava, että veikkausvoittovarot eivät tule lähivuosina todennäköisesti kasvamaan. Sen sijaan uusia järjestöjä pyrkii avustusjärjestelmän piiriin joka vuosi. Jaettavaa on siis vähemmän.

Myöntösummissa on, muutamien edellä esitettyjen poikkeuksien, tukeuduttu arviointi- ja avustustoimikunnan huolellisesti tekemiin linjausperusteisiin. Myönteisen arvioinnin saaneille järjestöille on esitetty avustuksen korotusta suhteessa järjestön aiemmin saamaan avustukseen:

- jos avustus on alle 40.000 euroa, korotusprosentti on korkeintaan 45
- jos avustus on 40.000-80.000 euroa, korotusprosentti on korkeintaan 20
- jos avustus on 80.000-300.000 euroa, korotusprosentti on korkeintaan 14
- jos avustus on yli 300.000, korotusprosentti on 1,5

Järjestö on kuitenkin voinut saada avustusta korkeintaan hakemansa määrän. Hakemansa avustuksen saavia järjestöjä ovat Aseistakieltäytyjäliitto, De Ungas Musikförbund i Svenskfinland - DUNK rf, Nuorten Kuoroliitto, Prometheus-leirin tuki ry, Suomen Karting Liitto, Suomen Nuorisopurjehtijat, Suomen Nuorisosirkusliitto ja Ungmartha (yht. 8 kpl).

Myönteiseen arviointiin vaikuttivat muun muassa järjestöjen toiminnan laajuus, monipuolisuus sekä vaikuttavuuden lisääntyminen ja selvä jäsenmäärän nousu. Toiminnan nuorisolähtöisyyttä on pidetty erityisessä arvossa ja sen takia on voinut saada korotusesityksen vaikka olisi muita kriteereitä, jotka puoltaisivat ennallaan säilyttämistä tai jopa alentamista.

Negatiivisen arvioinnin saaneilla järjestöillä on esitetty korkeintaan 1,1 prosentin alennusta. Leikkauksien suuruudessa on tänä vuonna erityisesti huomioitu opetus- ja

kulttuuriministeriön resurssivajauksesta johtunut arvioinnin ja avustusesityksen valmisteluajataulun venyminen.

Negatiiviseen arviointiin (yhteensä 24 järjestöä) vaikuttivat muun muassa toiminnan yksipuolisuus ja/tai vähäisyys eli omat toiminnan tavoitteet eivät ole täyttyneet, johon on voinut vaikuttaa esim. taloudelliset vaikeudet, 1000 jäsenen tavoitteesta jääminen, laskeva trendi jäsenmäärässä ja/tai alle 29-vuotiaiden osuudessa jäsenistöstä, henkilökulujen ja/tai julkisen tuen suuri osuus hyväksyttävistä menoista, taloudelliset ongelmat (vakavaraisuus ja maksuvalmius sekä suuret yli- ja alijäämät), nuorten näkymättömyys päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa ja organisoinnissa (nuorisolähtöisyys). Kaikkien järjestöjen kohdalla on tehty kokonaisarviointia eli mikään indikaattori yksin ei ratkaise avustuksen laskua tai nousua.

Ylitarkastaja

Marja N. Pulkkinen

Liitteet: Luettelo vuonna 2014 myönnettävistä valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen yleisavustuksista (liite 2)
Taulukko (tiivistetty) järjestöjen vuoden 2012 selvityksistä (liite 3)
Arviointi- ja avustustoimikunnan muistio 3/2014, 31.3.2014 (liite 4)
Arviointi- ja avustustoimikunnan esitys, pöytäkirjan liite 1, 31.3.2014 (liite 5)